

Beleidsplan 2023-2027

Inleiding

De vereniging is in 1935 opgericht onder de naam: Vrienden van het Gooireservaat. De eerste doelstelling was het ondersteunen van het Goois Natuur Reservaat, onder meer door het leveren van natuurwachten als onbezoldigde boswachters. Na rond 1950 is het werkterrein verbreed tot het hele Gooi en werd de naam ingekort. Sindsdien zetten wij ons in voor behoud van natuur, landschap en cultuurhistorisch erfgoed in het Gooi. De vereniging moet bereid zijn om te verjongen en zich aan te passen aan de veranderende tijdgeest. In dit beleidsplan geven wij onze visie op ontwikkelingen in de komende 5 jaar.

Huidige activiteiten

- **Aandacht voor speciale kenmerken van het Gooi**

Er is altijd veel geïnvesteerd in voorlichting om bewoners van het Gooi bewust te maken van het bijzondere en waardevolle karakter van de omgeving waar zij wonen. Ons tijdschrift, dat drie keer per jaar verschijnt heeft steeds ruim aandacht besteed aan verhalen over het Gooi. Ook zijn veel speciale publicaties aan dit onderwerp gewijd. De laatste grote uitgave was de special over De Gooise Heide.

Belangstellenden nemen wij onder leiding van onze natuurwachters mee de natuur in om hen te wijzen op de historie en de bijzondere flora en fauna van het gebied.

- **Natuureducatie**

Dankzij de nalatenschap van de heer Wim Binnendijk kunnen wij fondsen ter beschikking stellen ten behoeve van milieueducatie van jongeren

- **Natuur en landschapsbescherming**

Het scherp in de gaten houden van ruimtelijke ontwikkelingen in het Gooi is altijd een belangrijke activiteit geweest. Als nieuwe plannen het karakter van natuur en landschap dreigen aan te tasten proberen we invloed uit te oefenen om regels en plannen te verbeteren, onder meer door gesprekken met beleidsmakers en het indienen van zienswijzen. Als het moet, gaan we in beroep tegen de plannen door middel van bezwaarschriften en procedures.

- **Cultureel Erfgoed**

Ook bebouwd erfgoed heeft een enkele keer onze aandacht, meestal in ter ondersteuning van initiatieven van de Bond Heemschut. Voorbeelden zijn de villa van de weduwe van Theo van Gogh en de paardenstallen van de Hocras.

Overwegingen bij het maken van een nieuw beleidsplan

Het maken van een nieuw beleidsplan was een mooi moment om ons te bezinnen op een aantal existentiële vragen: Waar doen we het voor, wat is ons maatschappelijk nut, met welke activiteiten hebben wij voor het Gooi een toegevoegde waarde? Wat doen wij goed en wat kan beter? Moeten

wij meer samenwerking zoeken met organisaties die een vergelijkbare doelstelling hebben en vooral: hoe krijgen wij meer draagkracht, meer leden en meer betrokken partners?

Bij het geven van informatie over de specifieke kenmerken van het Gooi zijn wij niet uniek. De vele historische kringen, al dan niet verenigd in de Stichting Tussen Vecht en Eem, zijn gericht op de geschiedenis. De tijdschriften van verschillende natuurbeheerders en -beschermers staan vol artikelen over de natuur. Educatie voor jongeren is onder meer in handen van de Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht en Eemstreek en het Instituut voor Natuureducatie Gooi e.o. (IVN). Het IVN organiseert ook wandelingen, deels in samenwerking met het GNR. Steeds meer organisaties en particulieren komen in actie als de natuur bedreigd wordt. De Bond Heemschut is als beschermer van cultureel erfgoed in toenemende mate actief in ons gebied.

De organisatie wordt geheel gerund door vrijwilligers. Die zijn schaars, zeker als er bijzondere kennis vereist is op het gebied van ruimtelijke ordening. De uitvoering van wensen en plannen is zonder vrijwilligers die het willen uitvoeren onhaalbaar. Is het bij de inwoners van het Gooi voldoende duidelijk waar wij mee bezig zijn? Is ons werkgebied niet te divers? Zijn onze activiteiten aantrekkelijk om je voor in te zetten?

Wat kunnen wij de komende vijf jaar betekenen voor het Gooi?

Onze keuzes:

- **Focus meer op natuur en minder op cultuur**
Zie de uitwerking van dit beleidsvoornemen hieronder.
- **Natuur en landschapsbescherming**
Natuur- en landschapsbescherming zien wij de komende jaren als de kern van ons bestaan. Wij willen ons profileren als: **de** beschermer van natuur en landschap in het Gooi.

Wij zullen onze activiteiten de komende periode richten op het voorkomen van aantasting van beschermde natuurgebieden: het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000.

Ook verbindingen tussen natuurgebieden achten wij van wezenlijk belang voor het functioneren van de natuur in het Gooi.

Op dit moment speelt de ecozone door het recreatieterrein Naarderbos of door de nieuwe woonwijk op het Hocras terrein. Ook de vraag hoe een natuurverbinding over de N 252 moet worden aangelegd, via een brug of een tunnel, heeft onze aandacht.

Binnenstedelijk groen heeft daarmee minder prioriteit. Verzoeken van buurtcomités om te helpen met het redden van bomen in de straat is niet ons werkgebied.

Het bovenstaande sluit niet uit dat incidenteel er ook aandacht zal zijn zal voor natuur in ruimere zin. Als voorbeeld noemen wij de dreiging dat het door veel natuurliefhebbers gewaardeerde stadspark Huizerhoofd in handen zou komen van een projectontwikkelaar t.b.v. de ontwikkeling van zomerhuisjes. Hoewel het gebied is aangewezen voor recreatie komt het door verwaarlozing steeds dichterbij een natuurgebied.

Bij het beschermen van bijzondere gebouwen zullen wij niet meer in de voorhoede staan. Maar het overleggen met of het geven van een adhesiebetuiging aan een bevriende organisatie zoals de Bond Heemschut wordt niet uitgesloten.

Er zijn plannen om ten behoeve van de exploitatie een moderne aanbouw aan het Kerkje aan Zee in Muiderberg te maken. Hierbij hebben wij meer aandacht voor aantasting van het NNN dan van het gebouw.

Wij willen ons te midden van andere natuurbeschermers onderscheiden door blijk te geven van deskundigheid en een serieuze aanpak. Als wij sterk vermoeden dat acties onhaalbaar zijn willen wij ons er niet voor inzetten. Roepen dat iets schande is zonder onderbouwing ook niet. Als een ontwikkeling onwenselijk is, maar het bestemmingsplan en de verleende vergunning staan het toe, dan zullen wij terughoudend reageren, zolang de regelgeving van kracht is.

Wij zullen hard moeten studeren om de regelgeving bij te houden. Vooral de nieuwe Omgevingswet is een uitdaging. Veel meer zal het accent komen te liggen bij een vroege participatie in planprocedures. Dit kan een voordeel zijn, maar betekent dat reageren achteraf moeilijker zal worden.

- **Informatieverstrekking**

Ons tijdschrift is een bron van veel informatie en wordt door veel leden gewaardeerd. Het is voor velen ook de voornaamste reden om lid te worden en te blijven.

Wel zullen wij er voortdurend naar blijven streven dat de inhoud onderscheidend is en in toenemende mate gericht is op specifieke Gooise Natuur, het landschap en de bijzonderheden en bedreigingen.

In het voorwoord van de voorzitter worden lopende zaken onder de aandacht gebracht. Daarnaast zal er vaker aandacht worden besteed aan nabeschouwingen van inmiddels afgeronde projecten en activiteiten.

De nieuwsbrief wordt 3 à 4 keer per jaar digitaal verstuurd. Het abonnement is gratis voor iedereen die zich daarvoor aanmeldt. Hij wordt ook toegezonden aan die leden die zich daarvoor hebben opgegeven. De focus in de nieuwsbrief ligt op onze activiteiten op het gebied van natuur en landschapsbescherming. Door inzicht te geven in onze motivatie en het presenteren van de juiste juridische argumenten proberen wij als dat nodig is begrip te kweken voor deze activiteiten.

Onze facebookpagina wordt in toenemende mate goed gelezen. Het aankondigen van wandelingen en het plaatsen van een verslag achteraf is een belangrijk item. Vaak worden verwijzingen geplaatst naar relevante artikelen in de lokale media, die echter helaas steeds vaker worden verstopt achter een betaalmuur. Er kan nog veel meer bereikt worden via dit medium, daar zullen we zeker meer aandacht aan moeten besteden.

Met Instagram en LinkedIn, laat staan Twitter en Tik Tok, hebben wij geen ervaring. Graag zouden wij een vrijwilliger willen aantrekken die ons op dit spoor kan zetten en ons in staat kan stellen een jongere doelgroep te bereiken.

Regelmatig lukt het om persberichten in de lokale nieuwsbladen te plaatsen. Berichten zoals de uitreiking van een door ons gesubsidieerd brochure of een educatie activiteit doen het altijd goed. Verslagen over bezwaarprocedures en uitspraken van rechtbanken leveren in de samenleving nog wel eens gefronste wenkbrauwen op. Het is een uitdaging om dit soort zaken goed voor het voetlicht te brengen. Ons beleid om niet alleen populaire zaken aan te pakken, maar ons af en toe alleen te laten leiden door het belang van de natuur blijft overend. Incidenteel kost ons dat nogal wel eens een lid.

Voorlichting over de natuur en de historische achtergronden van natuurgebieden wordt tijdens wandelingen eenmaal per twee weken gegeven door onze natuurwachters Sjoerd Nelson en Randolph Pelsink. De oude naam "natuurwachter" blijven wij in historisch perspectief gebruiken, hoewel van het oorspronkelijke "toezicht in het veld" in deze tijd van professionele toezichthouders geen sprake meer is.

De wandelingen zijn een succes, gemiddeld is het aantal deelnemers ruim voldoende om deze activiteit met vol enthousiasme voort te zetten. Als versterking van het team zou

worden overwogen is essentieel dat er een meerwaarde kan worden geleverd op het gebied van kennisoverdracht door verhalen over natuur en/of historie.

- **Natuureducatie voor jongeren**

Dit is voor ons nooit een activiteit geweest en wij zijn ook nooit van plan geweest om zelf activiteiten in deze richting te ondernemen, totdat het onderwerp ons tien jaar geleden door middel van een erfenis van de heer Wim Binnendijk in de schoot werd geworpen.

Wij hebben met de door ons verkregen gelden het Binnendijkfonds gecreëerd waarmee wij organisaties steunen die de doelstelling van erfplater: het geven van milieueducatie aan jongeren, daadwerkelijk kunnen uitvoeren. Hierbij denken wij aan Omgevingseducatie, Natuurwijs, IVN en het GNR. We zullen de fondsen verstandig beheren en proberen de revenuen zorgvuldig te besteden. Maar als deze bronnen zijn uitgeput zal dit het einde betekenen van deze activiteit.

Een eigen activiteit in dit kader is de jaarlijks door ons georganiseerde uitreiking van de Edwin Klompprijs, een prijs van € 4.000 voor het beste plan om een schoolplein te vergroenen. Hier gaan wij zeker mee door, al lopen wij ook wel eens tegen teleurstellingen aan. Het lijkt een heel bedrag, maar als een schoolpleinrenovatie een ton kost raken wij snel ondergesneeuwd in het grote geheel. Wij hebben in de afgelopen jaren geleerd dat het van belang is om de prijs meer nadrukkelijk toe te kennen aan één specifiek, beperkt en herkenbaar object. De waardering is gelukkig wel altijd hoog, scholen zijn er echt bij mee.

Collegiale samenwerking

Samenwerken en ondersteunen van het GNR is nog steeds een van onze statutaire doelstellingen.

Tot onze vreugde zijn er steeds betere contacten met het GNR dat zich in toenemende mate ook op het pad van zienswijzen en bezwaarschriften begeeft. Hier kunnen wij nog wel een extra stapje zetten waar zij tegen een grens van de belangen van de bij het GNR bestuurlijk en financieel betrokken gemeenten aanlopen.

Het GNR is eigenaar en beheerder van een groot deel van de Gooise natuurgebieden, wij beschermen alle natuur in het hele Gooi. Dit geeft nog wel eens verwarring, maar het staat onze samenwerking zeker niet in de weg. We hebben veel gemeenschappelijke doelstellingen en kunnen elkaar hierin aanvullen.

Naast de hierboven al genoemde organisaties hebben wij onze partners in het gebruik van de infoschuur, een vergaderruimte die door het GNR ter beschikking wordt gesteld aan bij de natuur betrokken organisaties. Een partner als bijvoorbeeld de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken kan een deskundige inbreng hebben bij bedreigingen van de habitat van vogels. Ook kunnen we samen met hen optreden als er gemeenschappelijke belangen zijn. De voorgenomen intensivering van recreatie op het eiland de Dode Hond - dat speciaal is aangewezen als Natura 2000 vogelbeschermgebied - is een mooi voorbeeld

Er staan ook nog nieuwe en intensievere contacten met organisaties op ons wensenlijstje, gedacht wordt aan Natuurmonumenten, de Natuur en Milieufederatie Noord Holland (MNH) of Staatsbosbeheer. Ook contacten met politiek en bestuur zullen we moeten koesteren.

Speciale voorbeelden van een goede lokale samenwerking met collega-organisaties zijn de kwestie rond parkeerplannen van pretpark Oud Valkeveen waar wij samen optrekken met de Stichting Limiten en Valkeveen (LeV) en ten aanzien van de plannen tot het realiseren van hoogbouw in de Naardereng met de Stichting Naarder Eng.

Wij zijn een rechtspersoon en breed georiënteerd. Dat betekent dat wij eigenlijk altijd wel worden geaccepteerd als bezwarenmaker of procespartij. Bewonersgroepen en

rechtspersonen met slechts één (lokaal) doel lopen hier tegen beperkingen aan. Bewoners worden vaak pas geaccepteerd als zij -bijvoorbeeld binnen een straal van 200 m van het object van bezwaar wonen. Hier beschikken wij over meer mogelijkheden en dus een sterkere positie. Hiermee kunnen wij aan collega organisaties ondersteunende diensten verlenen.

- **Maatschappelijke steun**

Onze leden zijn ons draagvlak. De realiteit is dat veel mensen al heel lang lid zijn en daardoor op gevorderde leeftijd. Helaas hebben niet alle leden het eeuwige leven en de afname van het ledenaantal baart ons zorgen.

Wij hebben het voornemen de werving van nieuwe leden aan te pakken. Maar hoe we dit precies moeten ondernemen is nog onderwerp van studie. De doelgroep is gedefinieerd op 40+. Jongeren zijn niet onze primaire doelgroep maar ouders met kinderen - en ouder - zouden we graag willen bereiken. Maar wat kunnen we hen bieden? Het tijdschrift is belangrijk, maar lang niet genoeg. Het goede gevoel om een natuurclub te steunen zonder dat daar daadwerkelijk andere voordelen tegenover staan zal voor menigeen geen reden zijn om lid te worden.

Wij moeten dus meer activiteiten voor leden gaan organiseren. Er kan worden gedacht aan exclusieve excursies en evenementen voor leden, of eventueel deelname met korting. Onze organisatie zal moeten worden aangevuld met vrijwilligers die dit gaan organiseren. Wij denken aan activiteiten zoals een bezoek aan de Egelopvang Midden-Nederland in Huize of een bijenschans. Ook speciale wandelexcursies gericht een specifiek onderwerp, bijvoorbeeld archeologie in samenwerking met AWN Naerdincklant. Ook hier kunnen we samenwerking met het GNR of het IVN zoeken.

- **Steun van vrijwilligers**

Voor het realiseren van onze plannen hebben wij dringend een groter vrijwilligersbestand nodig. Voor bijstand in zaken van Ruimtelijke Ordening, het organiseren van activiteiten voor leden en voor PR. Ook het vinden van vrijwilligers voor een bestuursfunctie of een beheerder van de website blijft af en toe nog een hele opgave. Het werven van vrijwilligers heeft een hoge prioriteit.

- **Financieel**

Minder leden betekent minder inkomsten. Los van onze speciale fondsen, het Sluijters en het Binnendijkfonds, wordt het budget voor de normale exploitatie steeds krappere. Hierbij is ons tijdschrift de voornaamste kostenpost. Meer leden en een iets hogere contributie kunnen dit probleem mogelijk oplossen.

- **Ondernemers**

Het plan is om ondernemers bij de VVG te betrekken. Het gaat dan om verzoeken voor financiële steun voor de VVG. Vooral zij die ook economisch profijt hebben van de omliggende natuur, denk aan de horecaondernemers, zullen naar verwachting willen bijdragen. De ondernemers kunnen zich dan hiermee profileren, bijvoorbeeld als "Vriend van het Gooi", met een vignet op de ruit en een vermelding op onze website. Ook kunnen zij met voorrang worden betrokken bij door de VVG te organiseren arrangementen of producten. Hoe de precieze relatie zal worden en hoe groot de voorgestelde financiële bijdrage, is nog onderwerp van discussie.

- **Belastingen**

De fiscus heeft ons recent aangemerkt als belastingplichtig. Zij richten zich op het met BTW belasten van de uitgave van ons blad en andere voordelen uit het lidmaatschap, zoals andere publicaties en gratis excursies. Een deel van de contributie gericht op algemene ondersteuning van ons beleid blijft buiten schot. Er bestaat een vrijstelling voor kleine ondernemers, daar vallen wij gelukkig nog net onder. Wij willen ervoor waken dat wij de

vrijstelling niet gaan overschrijden. Het aantal voordelen voor leden en daarmee de mate van belastbaarheid van de contributiegelden creëert een spanningsveld. Om deze reden staat de (belaste) verkoop van boekjes en brochures even op een laag pitje. Het kan om deze reden ook nodig zijn om leden een kleine bijdrage te vragen voor deelname aan speciale activiteiten.

Tot slot hebben wij gekeken hoe ons werkgebied er uit ziet na de fusie van enkele gemeenten. Formeel is dit in de statuten vermeld als "Gooi en omgeving". Het Gooi definiëren wij als de hoge zandgronden tussen Vecht en Eem. Hierbinnen vallen: Hilversum, Laren, Blaricum, Huizen en de voormalige gemeenten Bussum en Naarden maar ook Muiderberg. De omstreken zijn Eemnes, Muiden en het deel van 's-Graveland dat vroeger toebehoorde aan de Erfgooiers.

De VVG staat de komende jaren voor een aantal grote uitdagingen. Het bestuur neemt deze graag aan. Samen met onze vrijwilligers, onze leden en andere vrienden dragen wij bij aan de toekomst van ons mooie Gooi.